

KRISTINA HAIDINGEROVÁ

TI NEPOTRBEŇI

**KRISTINA
HAIDINGEROVÁ**

**Ti
NEPOHŘBENÍ**

**KRISTINA
HAIDINGEROVÁ**

TI

NEPOHŘBENÍ

NAKLADATELSTVÍ

NETOPEJŘ

Copyright © 2014 Kristina Haidingerová
Cover Art © 2014 Kristina Haidingerová
Illustration © 2014 Kristina Haidingerová

Czech edition © 2014

All rights reserved.

No part of this book may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means, including information storage and retrieval systems, without permission in writing from the publisher.

ISBN 978-80-87044-69-8 (tištěná kniha)
ISBN 978-80-87044-75-6 (ePub)
ISBN 978-80-87044-76-6 (mobi)
ISBN 978-80-87044-77-3 (PDF pro čtečky)

*Křivda –
nesmrtelný hřích.*

#1 RYBÁŘŮV POSLEDNÍ SOUD

*„Nic než krev všude, červená a neživá
Nic než bolest, sráží mě na kolena
Ďábelští mučitelé, trpím a krvácím
Jediná cesta ven je skrze okno do říše snů“*

WINTERSUN

Vykázán z nebe

Šel hlubokým sněhem celé měsíce. Dávno už nevnímal mráz, který z jeho těla udělal pochodující sochu. Boty měl na kámen zmrzlé, sněžnice potrhané, kabát z medvědin i tmavé, dlouhé vlasy zasněžené. Zkoušel vlastní sílu, jak daleko až může dojít. Už si nepamatoval, kdy naposledy spatřil civilizaci. V neměnné krajině trvalého soumraku si připadal jako jediný pohybuující se objekt na celém světě.

Nakonec se vlády ujala noc a vše kolem zmizelo v mrazivé temnotě.

Nejprve to vypadalo jako klam unavených očí: přímo před ním se rozvinul zelenkavý závoj. *Řeka mezi světy*, pomyslel si, *konečně...* V jeho pobledlé tváři se objevil úsměv.

Teď ji viděl jasně: zeleň a modř se spouštěly k zemi jako déšť a spojovaly hvězdnatá nebesa s nepatrně ozářenou zimní krajinou. Pod kabátem nahmatal svůj prokletý přívěsek a klukovsky se rozesmál. I kdyby už nešel ani o krok dál, zvítězil. Jeho nohy ale tak uvykly chůzi, že už se zdály být nezastavitelné.

Najednou se vše kolem zatetelilo tichou, nadpozemsky krásnou hudbou. Jako by barevné závoje někdo posypal miliardami zvonečků. Vzdálené melodie se v jednu chvíli proplétaly přímo před ním, pak splývaly a zase mizely v nekonečné ozvěně. *Už jsem uvnitř*, chtělo se mu křičet, ale neodvážil se jakkoli rušit nebeské představě-

ní. Vzhlédl. Zelenomodrý závoj se pomalu stáčil a nad ním se zavlnilo fialové světlo.

Tvář mu žhnula, oči vzplanuly. Přesto pokračoval v chůzi a vyndával přitom zpod kabátu plátěný váček, který nosil na krku.

Vtom se mu jedna noha probořila hluboko do sněhu. Ozvalo se zadunění. Byl natolik ztuhlý, že nestihl jakkoli zareagovat.

V dalším okamžiku se pod ním prolomil led a on se propadal dolů, do prázdnoty...

... Nedaleko severního pólu, 1647

Rybářův poslední soud

Přístav Rauma, Švédské království, 1640

I

„Tak Johannes nakonec najme mě i Mikka,“ pochlubil se Samuel otcí. „Možná ho někteří mají za blázna, ale jeho *Myrta* je prostě překrásná. Věřím, že takovou loď jste ještě ani vy neviděl.“

„Opravdu?“ Jan vzhlédl od hromady účetních papírů, v očích měl snad všechny starosti světa.

„Je velká,“ pokračoval mladík ve snaze unaveného otce zaujmout, „ale přesto ji může ovládat i jediný člověk. Dnes Johannes dokončil poslední nátěry. Nemůžu se dočkat, až poprvé vyplujeme.“

„Možná,“ povzdechl si Jan, „možná budeme muset všichni zase zvednout kotvy.“

„To nemůžete myslet vážně!“ Samuel nechtěl uvěřit vlastnímu sluchu. Veškeré jeho nadšení vzalo dokonale za své. „Tentokrát už mě nedonutíte!“

„Samueli, ztiš se.“

„Archangelsk, Tallin... a teď znovu? Kam až dál chcete plout? Vždyť máte peněz, že můžete vysedávat u okna do konce života!“

„Samueli!“

„Totiž u krbu,“ opravil se mladík trochu ironicky.

„Víš, že jde o tvoji matku. Tak s ní zkus promluvit ty. Já už nemám sil!“

„Ne, nemáte. A jen proto vyplouváte na moře vy. Nemůžete ji vystát! Tak proč k ní nepřijde lékař?“

„Dobře víš, že jí dosud žádný nepomohl.“

„Nepomohl, protože nechtěla! Chová se, jako by byla... posedlá!“

„Samueli, mluvíš o mé ženě a matce, která ti dala život!“

„Dala. A miluju ji za to. Ale poslední roky mi ho zase bere. Nám všem.“

Helena nehybně seděla u okna své ložnice a dívala se ven. Tak to dělala každý den, celé měsíce, celé roky. Ať byli v kterémkoli městě. A že jich za sebou nechali už hezkou řádku. Byli na cestách, co si Samuel pamatoval, a směřovali stále výš na sever. Tušil, že to není jen zuřící válka, před čím prchají. Zdálo se, že matka utíká před svým vlastním stínem.

„Jste v pořádku?“ zeptal se Samuel a uhladil jí pramen zlatých vlasů ke spánku. Seděla opřená ve svém dřevěném křesle, hubené ruce složené v klíně. Bývala to moc pěkná žena: řecký profil, velké modré oči; teď propadlé a zarudlé, jako by celé týdny nespala.

„Nic mi není,“ odpověděla zastřeným hlasem, aniž se na syna podívala.

Samuel si všiml uhasínajícího ohně v krbu. Prohrábl uhlíky a přiložil. „Otec říká, že chcete zase opustit město,“ prohodil přes rameno.

„Nemáme tu co pohledávat.“

„Znám dost lidí, kteří si přejí, abychom tu zůstali.“
Hlavně slečna Waarmetsová a její bratr, pomyslel na své nejlepší přátele.

„Nepřejí, věř mi.“

„To nemůžete vědět!“ Samuel si otřel ruce do kalhot a vrátil se k matce. Vzal ji něžně za ramena a pohlédl do její strhané tváře. Odvrátila se. „Jste tu den co den zavřená, vůbec nevycházíte ven. Ani do kostela ne.“

Právě takhle skutečnost byla sousedům trnem v oku. Většinou si o Heleně mysleli, že je těžce nemocná, ale sem tam někdo utrousil, že se Bohu něčím znelíbila.

„Hospodina má každý ve svém srdci,“ říkával mu otec. „A naše víra není něco, o čem by se lidé měli dohadovat.“ Sám se kdysi zřekl své židovské víry, od té doby se o vyznání v rodině Segethů nesmělo promluvit.

A tak nyní, zatímco bouřlivé spory na toto téma trhaly celou Evropu na kusy, oni si pronajali domek v poklidném, malebném městečku, v nejsevernější zemi jejich dlouhé pouti: v Raumě. V přístavu, kde se čile mísili protestanti s katolíky i židy a všichni našli společnou řeč.

Tak proč odsud odcházet? Samuel se snažil potlačit hněv. „Tak jak můžete vědět, co si přejí lidé, které vůbec neznáte?“

„Jestli na mě hodláš být hrubý, jdi pryč.“

„Za celé dva roky jste tu nepromluvila s jediným sousedem!“ nedal se Samuel odbýt. „S jediným! A jak si myslíte, že tohle *ticho* snáší malý Adam?“

„Odejdi,“ poručila Helena rozechvělým hlasem. A dívala se dál ven z okna, jako by někoho vyhlížela.

Samuel na chvíli zatajil dech. Pak odešel.

Tak takhle začal den jeho dvacátých prvních narozenin.

II

Na molo dorazil ještě za světla, přesto ho tu už čekala většina *Vlasáčů*. Parta mladých rybářů, která si svou vizáží toto své označení plně zasloužila, se scházela na nejdelším opuštěném mole naproti hlavnímu kotvišti. Dost blízko, aby měli přehled, co se kolem děje, dost daleko, aby jejich zábavu nerušil hluk z přístaviště.

„Co tak brzy, oslavenče?“ objal ho nejlepší přítel Mikko Waarmets. Byl stejně starý, zato už zkušený rybář, ženatý a toho času budoucí otec, což mimo jiné také znamenalo, že už si směl nechat narůst vous.

„Neskutečně se mi po tobě stýskalo, Mikko!“ zasmál se Samuel.

„Nemohl ses dočkat, jestli ti je seženu, že?“ Přítel na něho významně zdvihl obočí a pak vytáhl z torny šňůru rolniček.

„Kdepak jsi k nim tak rychle přišel?“

„Ukradl jsem to jednomu starému strejdovi z jeho ještě starších saní!“ chechtal se Mikko.

„Taky pro tebe něco mám,“ zašmátral Samuel ve své torně a vytáhl dvě láhve vína. „Španělské,“ zašeptal příteli do ucha.

„Letní vínečko!“ rozplýval se Mikko a znalecky si čechral čerstvě narostlou bradku.

„Taky jsem si to musel na tátově lodi pěkně odpracovat.“

„Kde vy přicházíte k takovému zboží?“

„Čarujem,“ zazubil se Samuel. „To tu přece ví každý!“

„Á, moje ženuška a sestřička!“ zavolal najednou Mikko. „Dáte si také?“ hrdě ukázal vzácné láhve dvěma mladým ženám.

Samuelovi se zrychlil tep.

Vysoká blondýnka se zvětšujícím se bříškem nabídku odmítla. Druhá, tmavovlasá dívka, vzala Mikkovi jednu láhev z rukou. „Vy se opravdu podělíte, bratříčku?“ usmála se. Nato rozepjala ruce a nechala drahocenný nápoj vyklouznout. „Jejda!“ vzala se teatrálně za tvář.

Mikko už nabíral dech k výkřiku; včas si ale všiml, že lahvinka padla do proutěného koše plného dobrot, který dívka nesla přes rameno, a jen naprázdno sklapl ústa.

Samuel se musel smát. Tak toto byla slečna Katia Waar-metsová, Mikkova o rok starší sestra. Nejvnadnější a nejzajímavější žena, kterou kdy Samuel poznal. Vlasy černé a lesklé jako havraní křídla jí splývaly až k bokům. Její neustále usměvavá tvář působila díky laponským předkům poněkud exoticky. Proslula svou bezprostředností, vtipem a široko daleko také svým krejčovským a kuchařským uměním. *Mohl by si muž přát dokonalejší ženu?*

Právě nabízela ostatním dobroty ze svého koše. Jak se tak k rybářům nakláněla, Samuel nemohl odtrhnout oči od napjaté krajky kolem jejího plného dekoltu. Najednou se cítil jako patnáctiletý jinoch, vzpomínka na její teplou nahotu ho rozbolavěla.

„Mikko! Samueli!“ zahulákal námořník Johannes. „Snad nechcete, abych vám své nářadíčko strkal až pod nos!“ ukázal na mnohadílný servis k podávání i svařování vína. V obrovské kabele byl přenosný kovový kotlík na třísky, hluboká miska, která se na něj dala posadit, naběračky, kovové pohárky na nožkách, hliněné šálky s mytickými motivy z celého světa... Vlastně existovalo jen málo věcí, které by tento zkušený mořeplavec neměl při ruce.

Johannes Ehala byl nejstarší z Vlasáčů a byl považován za jejich mentora. Jako jediný v Raumě si mohl dovolit nosit dvě zlaté náušnice. Ve svých pětáctyřiceti už dvakrát obeplul svět a znal šest jazyků. Od doby, kdy byl omezen vývoz zboží do ciziny, usadil se ve srubu severně od přístavu a přidal se k rybářům. Se svými dlouhými světlými vlasy a vousy zapletenými do dvou copánků připomínal bájného Kelta. Vizáží všechny v partě inspiroval, výškou budil respekt. Samuel ho obdivoval ze všech nejhorlivěji. Sám nechal své plavé vlasy narůst až pod lopatky a kolem ramene mu Johannes vytetoval mořského hada.

Mořeplavec vybídl k otevření pivního soudku a naladění hudebních nástrojů. Katia se prvního ihned ujala, krásné, dlouhé vlasy kolem ní vlály jako temný závoj.

Samuel se snažil rychle navěsit zvonečky na řemen svého kantele. „Teď je to prostě dokonalé,“ liboval si, když konečně rozehrál svůj dvacetistrunný, vlastnoručně vyrobený poklad a zvonečky zaševlily. Ťukl do Mikkova vinného pohárku korbelem piva a otočil se k Johannesovi.

„Na tvůj dvacátý první rok, rybáři,“ popřál mu námořník a obrátil do sebe svůj korbel.

Poté několikrát udeřil do svého bubnu a čekal, až se přátelé utiší. I ti, co doposud hráli karty, se na něho otočili.

„Kterou dáme?“ zahlaholil.

„Čtyři sirény!“ zavolal Mikko a ozval se jásot.

Mé čtyři sirény byla Samuelova vlastní píseň, k níž Katia napsala slova. Velebila jistého mladého námořníka, který sice podlehl vábení čtyř krásných mořských víl, ale nakonec si je svojí vychytralostí všechny podrobil. Díky lechtivému textu a chytlavým rytům si ji prozpěvoval kdekdo v celé Raumě.

Johannesův buben se rozduňel v pravidelném rytmu. Ozvala se šalmaj, roh, niněra, Mikko spustil na píšťalu, Samuel na kantele a Katia, ta se jen nadechla a začala zpívat.

Co za krásu rodí se v tom tvém hříšně nabitém dekoltu, má milá? podivil se Samuel v duchu. Ostatní se samozřejmě předháněli, kdo ji bude doprovázet nejlépe. Ale Samuel a Mikko byli nepřekonatelní. Přinejmenším si to o sobě mysleli. Hrávali spolu pokaždé, když byla příležitost. Samuel s oblibou vymýšlel ty nejnemožnější melodie, které pak Mikko nadšeně přehrával na píšťalu. I opilý to totiž dokázal tak rychle, že skoro nebylo možné postřehnout jeho prsty kmitající po dírkách.

„Říká se, že jsi viděl sirénu na vlastní oči, Johannesi, je to pravda?“ zeptal se Samuel, když dohráli.

„Viděl jsem věci, o kterých se vám, holobrádkům, ani nesnilo!“ zasmál se Johannes a obrátil do sebe další korbel piva. „Obrovské ptáky, co neumí létat, koně vyšší než stromy, ryby větší než lodě!“

„A mořské panny?“ nedal se odbýt Samuel, „už jsi nějakou viděl?“

„Viděl jsem jich stovky! Když jsem takhle jednou vypil celý soudek a byl jsem na moři docela sám,“ rozchechtal se mořeplavec a tahal se při tom za copánky svých vousů. „A dole na jihu jsem viděl ženu, co měla čtyři nohy a osm

rukou! He, co ta musela zvládnout milenců najednou!“ Znovu si naplnil korbek a zvážněl. „V Indii takovou ženu skutečně uctívají. Říkají jí *matka času*. Prý má moc nad smrtí člověka a určuje, zda se znovu narodí...“

„A kolik měla teda pohlaví?“ zeptal se jeden z Vlasáčů.

„A mají mořské panny někde nějaké?“ ptal se další.

„To vás nemusí zajímat, mládenci,“ odpověděl Johannes. „Tady na severu nás chrání nebeský oheň, tady jste, kluci, i před pannama v bezpečí!“

„Bohužel,“ ozvalo se z davu.

To já před svojí sirénou v bezpečí nejsem... pomyslel si Samuel a pokradmu přitom sledoval smějící se Katiu. Jakmile se střetl s jejím pohledem, hřbetem ruky zakryl svůj spiklenecký úsměv. Vtom do něho štouchl Mikko a podal mu čerstvě naplněný korbek. „No, já bych se nebál ztratit směr,“ prohlásil Samuel k ostatním. „Určitě ne s tebou, Mikko! Ty bys mě totiž nikdy nenechal žízni-vět!“ Pozdvihl korbek a napil se. Hned nato zas všechno vyprskl. *Vždyť to chutná jako... pálenka! Dal mi tam místo piva pálenku!*

Všichni kolem se mu smáli, až se tloukli do steh. A smála se i Katia.

„To jsem rozhodně mohl čekat,“ uculil se Samuel. Jakmile byla nablízku Katia, stával se terčem Mikkových žertů. Samuel na smějící se dívku mrkl a jal se nádobu plnou pálenky vyprazdňovat. Dívka pozdvihla jedno obočí a spolu s ostatními dál už zůstala jen tiše zírat. Podívat se přišly dokonce i nějaké dvě nóbl dámy v křiklavě bílých róbách. Stály opodál a sledovaly každý Samuelův pohyb.

Tak teď už to nemůžu vzdát!

Konečně byl korbek prázdný. Samuelovy útroby sálahy a nohy mu ztěžkly, ale stálo to za to. Mikko na něho uznale pokyvoval. „Väinämöinen!“ poručili spolu další píseň a dali se do ztřeštěného duetu.

I přes to, že se mu jaksi kalil zrak, nemohl si nevšimnout, jak Katia pozoruje jeho prsty běžající po strunách. Zato si ve své samolibosti vůbec nevšiml, že už mu tři struny praskly. Polovina osazenstva si zakryla uši a druhá se začala hlasitě chechtat.

„A potlesk?“ dožadoval se, když píseň skončila. A teatrálně se ukláněl, dokud se svého aplausu nedočkal.

Ačkoliv byl Samuel cizák a z party skoro nejmladší, většinou to byl on, kdo bavil všechny ostatní. Dokázal upoutat pozornost každého, kdo třeba jen prošel kolem...

Po půlnoci se ji naopak pokusil od sebe odlákat.

Nenápadně se s Katiou vytratil na loďku a dopluli na jeden z mnoha malých ostrůvků. Jejich dech se ve světle malé lampičky měnil v obláčky páry a nad hladinou ševalil jejich tlumený smích.

K ránu ji poprosil o trochu jejího tepla. A ona mu ho dala.

III

Vůbec nespál. Unavený a našťvaný z věčného otcova mlčení teď čekal u loděnice na Mikka, aby odtud vyrazili zpátky na molo. *Jak to, že tu ještě není?* Mrzutě odmítl prodavačku smažených sledů a za chvíli toho litoval, protože mu z jejich vůně zakručelo v břiše. *Však ona Katia zase něco donese.*

Její bratr přišel se zpožděním a rozhodně Samuela nepřivítal nijak přátelsky. Naopak se na něho vrhl a nebyť Samuelova postřehu, byli by oba skončili na zemi.

„Co to vyvádíš?“ ptal se Samuel přítele, zatímco se vzájemně drželi v šachu.

„Já, co vyvádím? Co děláš ty! Co děláš ty? Víš ty vůbec, co jsi udělal?“ Mikko Samuelem zacloumal, ale když si všiml pohledů kolemjdoucích, ztišil hlas. „Zostudil jsi moji sestru, zostudil jsi mě! Celou moji rodinu! Víš ty vůbec, co je to rodinná čest, ty člověče odnikud?“

Samuel se nechal odstrčit, dlouhé vlasy mu ve větru od moře šlehalý do očí.

Mikko si urovnal kabát na ramenou a zabalil prochládlé ruce do rukávnicku. „To nebylo poprvé, že?“ zeptal se, ale odpovědi se nedočkal. Vyčetl ji až z přítelových očí. „To snad ne...“

„Můžu si ji hned vzít,“ bránil se Samuel, „kdykoliv bude chtít, může být svatba...“

„Svatba?“ zvýšil Mikko hlas a podíval se mu do tváře. „Řekni mi, Samueli, proč by moje sestra měla být k mání zrovna pro tebe? Myslíš si snad, že když vystrojíš pořádně nákladnou veselici, můj táta ti svoji dceru prostě prodá?“

Tohle bolelo. Samuel neměl slov. Pravda byla, že nouzi o peníze nikdy neměl; otec byl velmi majetný obchodník a bankéř odkudsi ze Zlína, malého města v Českém království. Pocházel ze země, jejíž řeči Samuel rozuměl, ale ji samotnou nikdy nepoznal. Celá ta léta cestovali z přístavu do přístavu vlastní kupeckou lodí. Samuel ale už jako malý vypomáhal v docích, později byl vždy přijat do místní loděnice. Tady na severu se dal na rybaření a sám si tak vydělával slušné peníze. Otci se i přes zdejší omezení obchodu také dařilo. Samuel měl ale tušení, že jde hlavně o výnosy z půjčování peněz. Mnohde před nimi sousedé zavírali dveře, což otec prostě přisuzoval závisti.

Snad i Mikko trochu závidí, pomyslel si teď Samuel, vždyť jeho skromná svatba vyžadovala roční usilovné šetření i přísný celibát, zatímco Samuel si příslib Katiiny ruky vynutil tím nejchlípnějším a nejsmyslnějším způsobem, jaký ovládal. „To si nemyslím,“ odpověděl příteli. „Vím, že si mě sama bude chtít vzít,“ ... *pokud se ovšem ty vzdychy, co vyrážela, daly považovat za ‚Ano‘.* Samuel se musel ovládat, aby se při té vzpomínce neusmál.

„Bude chtít, nebo bude muset, až ji obtěžkáš?“ zeptal se Mikko vážně. „Záleží ti na tom vůbec? Vždyť Rauma je pro vás jen další *zastávka!*“

„Ne, není, Mikko! Pro mě ne. Já se tu chci usadit. Doufal jsem, že mi třeba pomůžete najít tady domov, že... tady konečně nebudu jen cizákem odnikud.“ Samuel se podíval Mikkovi do očí. „Ale vidím, že pro tebe jím budu pořád.“

„Ale vždyť... nejsi cizák,“ přiznal Mikko. „Vyjel jsem, kvůli sestře, k čertu. Odpouštím ti to. Co s tebou taky teď už můžu dělat? S vámi oběma?“ Zadíval se teatrálně do výšky a konečně se usmál. „To jsou ty tvý psí oči! Katia z nich prostě zpitoměla. Ta je do tebe tak zblbnutá, že nepozná rub od líce. Všechno jí padá z rukou, sestřám dokonce osolila kaši!“

Samuel se také usmál; ta zpráva mu zkrátka lichotila.

„Co se culíš? Je ti jasné, že tatík už se na tebe vypyává.“

„Ať se vypyává.“

„Hoho! Ale toho tak lehce neoblíbneš, brachu, s tím počítej.“

„Počítám,“ souhlasil Samuel, šťastný, že obměkčil přítele.

„Ale já se u něho za tebe přimlouvám nebudu!“ podotkl Mikko potutelně.

„Ne, nebudeš.“

„Nebudu!“

„Ne,“ zavrtěl Samuel rezolutně hlavou a pak se podíval Mikkovi do očí s výrazem štěněte žádajícího pamlsek.

„Ach!“ zvolal Mikko k nebesům a rozesmál se.

„Jen tatíka uklidniš, aby mě ještě mezi dveřmi nestihl vyhodit oknem, dál už si poradím, neměj strach,“ zatahal Samuel Mikka za bradku.

„Pověz mi, Sami, co na ní vlastně vidíš?“

„Má bezpočet výjimečných vlastností. A bezpočet výjimečných vlad. A... rozhodně se nestydí mi je odevzdávat k pomuchlání.“

„Svatý na nebi!“ vykulil Mikko oči. „A já vždycky myslel, že chce umřít jako panna.“

Mladíci se vydali skrze přístaviště ke svému opuštěnému molu. Obhlíželi přitom všechny zakotvené lodě. Sem tam je někdo pozdravil z lanoví, sem tam minuli pokřikující trhovce a rybáře. Ne všude však bylo živo. Snaha královny upřednostnit rozvoj velkého helsinského přístavu učinila z Raumu jakéhosi nechtěného levobočka. Zakázala zde obchodovat s jakýmkoli jinými přístavy než právě s hlavním městem a sousedním Turku. To mělo za následek velký odliv lodí: jak královna doufala, lidé se houfně stěhovali do nově vznikající metropole. Některá mola v Raumě teď zela prázdnotou a spousta skladů postupně chátrala. Úbytek lidského hemžení však dal na mnoha místech vyniknout krásě tiché přírody, a právě tu si zde Samuel zamiloval. Pobřeží tvořil bezpočet zálivů, romantických zátok a ostrůvků, proto byl samotný přístav rozdělen do mnoha doků. Jejich tábořiště bylo až v nejsevernějším z nich. Když dorazili, opar nad mořem se rozpouštěl a pozdně letní slunce ještě líně polehávalo na narůžovělých oblacích.

Katia a Mikkova manželka už tam seděly na lavičce, obložené košíky s dobrotami i šitím. Vyšívaly ubrus, každá z jedné strany, a něco si vyprávěly. Katia byla oděna do slušivých tmavě zelených šatů, které jí i při její plnosti dělaly štíhlý pas. Dlouhé černé vlasy měla zapletené do dvou mohutných copů, dekolt halila – k Samuelově smůle – vyšívaná šála.

Musel se jí dotknout, alespoň na chvíli. Nemohl si pomoci. Přiblížil se k dívkám zezadu a objal Katiu kolem pasu. „Pročpak jste tak zahalená, slečno Waar-metsová?“ zašeptal jí do vlasů. Dívka pustila vyšívání a snažila se mu vymanit. Cítil, jak s každým jeho dotykem její snaha ochabuje. A to bylo krásné. „Co mám udělat, abyste si tu šálku sundala?“

„Samueli! Všichni se dívají. Mikko...“

„Mikko už ví, že jsi moje.“ Konečně jí dovolil se na

něho otočit. Nenápadně přitom posunul své ruce pod šálu mezi úžasně měkké, nadité oblíny jejích prsou.

„Nejsem tvoje,“ ošívala se.

„Do týdne si tě vezmu,“ řekl prostě a zahlédl, jak Mikova manželka zalapala po dechu. „Dobrý večer, milostivá paní Waarmetsová,“ pozdravil ji. Pak si vzal z jejich košíku malý preclíček a s úklonou se odporoučel.

„Panečku!“ slyšel ještě nastávající matku hlesnout. Se sebevědomým úsměvem se pak vmísil mezi přátele.

Tím okamžikem odpluly všechny jeho starosti s rodiči někam hodně daleko. Ohniště hřálo, pivo chutnalo, Katia zpívala a kantele už zase mělo všech dvacet strun. Samuelovy dvě nové obdivovatelky se objevily také. Stály sice daleko od všech účinkujících, ale ve svých bílých rízách byly nepřehlédnutelné. Tleskaly po každé písni a odešly až nad ránem s posledním tónem mladíkova libozvučného nástroje.

Zatímco ostatní odešli ještě domů spát, Samuel opět vyrazil rovnou na *Poslední Vítr* – otcovu loď, kde vypo-máhal s opravami. Byla neděle, takže doufal, že nebude muset pracovat dlouho a brzy půjde domů se konečně vyspat. Otec s ním stále nemluvil. Uložil mu natírat dvířka kajut a odešel.

Když měl mladík hotovo, posadil se na palubu a čekal. *To nebude Katiin otec, ale můj, koho bude nejobtížnější zpravit o mém záměru,* uvažoval a znuděně si pohrával s vyšíváním přívěskem, který od Katii dostal, ještě když nebyla jeho. Její první nevinná laskavost. Byl to vyšíváný váček, ve kterém nosil šupiny svého největšího uloveného síha. Měl by mu přinést štěstí! *Anebo ty?* ptal se malé píšťalky, kterou si před lety vyřezal, a připadal si jako blázen. Stiskl oba přívěsky v dlani a v duchu si připravoval, jak otci řekne...

„Neměl bys pít po nocích,“ zahřměl opodál Janův hlas, „a pak se tu válet všem na očích.“

Samuel si uvědomil, že usnul, a dostal na sebe vztek.

Muselo být už odpoledne. Všude kolem se to hemžilo rybáři, námořníky a pokřikujícími trhovci. *Zatraceně, že mě ten hluk nezbudil!* vynadal si. Pak si ale uvědomil, že už dvě noci nespal.

„Jde se domů,“ řekl otec tónem, který nepřipouštěl námitky. „Nechci dnes nechávat Helenu dlouho samotnou, ráno jí nebylo dobře.“

IV

Zase plakala.

Bylo to už potřetí za tento měsíc, kdy byla matka k neutěšení vystrašená. Rozmrzelý byl i Samuelův čtyřletý bratr Adam, a tak se mladík rozhodl zůstat večer doma. Bylo mu podivně úzko. I přes několik dveří byl bez přestání slyšet matčin nářek a přísný hlas otce, který se ji snažil utiшит.

„Říkala, že umírají děti, a že musíme odjet,“ zašeptal Adam vystrašeně.

„To nic, jsou asi nemocní, to se stává...“ Samuel chlapce utiřoval, sám ale netušil, co se může dít, a večer i přes svoji únavu nemohl usnout.

Chvilku po setmění se ozval šelest na okně. Instinktivně se tím směrem podíval právě ve chvíli, kdy se na okno snesla další sprška kamínků. Nechtěl probudit už tak rozrušeného bratra. Rychle udělal na své nejlepší přátele několik posunků. Pak se ujistil, že chlapec spí, vzal deku a vysmýkl se tiše z pokoje i domu. Venku už bylo dost chladno, takže si zalezli do malé stáje. Dva hřebci tiše oddychovali, vůně sena se mísila s chladným podtónem kouře z cizích domovů. Takhle voní zima, pomyslel si Samuel.

„Tak copak se děje, že jsi dnes ani na chvilku nepřišel?“ začal Mikko, pohodlně zahalený do liščího kabátu, vlasy pečlivě svázané do uzlíku, pohotově už otevíral láhev vlastního brusinkového vína.

„Nevím. Matka... je nemocná a Adam byl nějaký poplašený.“

Katia se zachvěla, snad chladem. Nebylo divu, když neměla čepici ani tu svoji vyšívanou šálu. *A co tu vůbec dělá takhle pozdě?*

„Já jsem se dnes také dlouho nezdržel,“ řekl Mikko. „Mluvil jsem jen s Johannesem. Přivezli obrovskou spoustu bílých ryb. *Stříbrné zátoky* říká těm lovištím. Nemůžu se dočkat, až vyrazíme s ním. Tedy, pokud...“ Mikko našpulil pusu a důležitě se zatahal se bradku, jak to měl ve zvyku dělat Johannes, „pokud nemáte v úmyslu dát se zase o přístav dál.“

Samuel si s unaveným povzdechnutím odhrnul vlasy na záda a vzal mezi dlaně Katiiny nezvykle studené prstíky. V mysli mu vytanula vzpomínka na společné spočívnutí ve studené trávě a v dotěrném kamení. Pomyslel na její boubelatá prsa a zatoužil po ní. „Nikam neodejdu,“ prohlásil rezolutně.

Katia se jen tiše dívala do světla lampy, jako by usínala.

„Takže máti zase blázní?“ zeptal se Mikko a podal mu láhev.

„Jo. Má z lidí tady strach, nebo co. Kam přijdeme, všechny podezírá, že... já ani nevím, proč vlastně. A otec, ten pojede snad až na severní točnu, když si to matka bude přát. Ale já je přeci nemůžu následovat věčně. Zůstávám tady.“

„Jo, to bys měl, nebo tě až na točnu požene náš tatík!“ zasmál se Mikko od srdce. Notněji si přihnul a pak se zamyslel. „Ale když už mluvíme o podezření, mám pořád pocit, že nás někdo sleduje. Od té doby, co jsme na molu... poněkud hluční. Tady jsou lidé zvyklí na ticho, však víš.“

Samuel se napil, Katia láhev tiše odmítla.

„Všiml sis těch dvou dámiček v bílém?“ pokračoval Mikko.

Samuel pokrčil rameny.

„Co zrovna ony tam mohly pohledávat? Na holky pro námořníky moc nevypadaly.“

„Chtěly na vlastní oči vidět cizáka, co překoná místní v polykání kořalky!“ uculil se Samuel.

„Jo, na tobě mohly oči nechat, ale co tam dělaly tak pozdě v noci? A proč nás sledovaly až do rána? Taky je divné, že si jich po celou tu dobu nikdo z Vlasáčů nevyšímal.“

„To jo. Máš pravdu. Je jasné, že leckomu vadíme. Je válka, obchody tady nestojí za nic a my se přesto bavíme. Ale o nás se ani tak nebojím, Mikko. Spíš mám strach, co bude s mojí matkou. Víím, že nikde nebude šťastná. Viní se z každého sousedského neštěstí. Vzpomínám si, že tehdy v Tallinu zemřelo sousedům dítě a ona si to kdoví proč dávala za vinu. To proto jsme odpluli a vydali se sem. A zdá se, že ji to teď popadlo znovu. Dnes mi Adam říkal, že několika sousedům zemřely –“

„Zemřelo pět chlapců,“ přerušil ho Mikko. „Dneska je pohřbívali. A další tři ulehli v horečkách a závraťích zrovna po dnešní bohoslužbě, kterou kvůli tomu svolali. Zvláštní, jen co je pravda. Ale děti si Pán bere k sobě, tak to je. Kdyby se mu bylo zlíbilo, mohli jsme mít o bratra a sestru navíc. Hlavně, aby to nebyl mor.“

„To hlavně,“ souhlasil Samuel.

Katia se na něho poprvé podívala a on v jejích očích zahlédl strach. Uvědomil si, že dívka celou dobu nepromluvila ani slovo. Pokusil se o co nejmilejší úsměv. „Zítra přijdu k vám a požádám vašeho otce,“ slíbil jí a upřímně se na tento mužný čin těšil. Domníval se, že ji trápí právě to, že se k němu dosud neodhodlal.

Přikývla a pohládila ho po vláscích na skrání, ale on měl nepříjemný pocit, že mu nevěří. Anebo už s otcem promluvila sama a odpověď byla jedno velké *ne*? Byla tak tichá a bledá... a jemu bylo úzko. Měl obavy, že zůstane navždycky *cizákem odnikud*, nežádoucím narušitelem zdejšího tichého světa. „Musím už zpátky,“ řekl

unaveně a vstal. „Nechci Adama nechávat samotného.“ Mikko přikývl a poplácal ho po rameni. „Zpátky běžte určitě hlavní cestou,“ radil jim ještě. „S nikým se raději moc nevybavujte. Matka je možná bláznivá, ale lidé teď asi budou dost podráždění.“

Když vyšli před zahrádku, Katia se dala beze slova rozloučení na odchod, její bratr ji rychle doběhl a objal kolem ramen.

Samuel se za nimi chvíli díval, jak procházejí uličkou mezi domky. Katia nesla lampičku a Mikko prázdnou láhev. Jejich siluety se pomalu rozplynuly ve tmě.

Pak se mu zdálo, že z temnoty naopak vybíhá někdo jiný. Malá postavička. Podivně shrbená, ale na dítě nebo nějakého stařečka se zdála být příliš rychlá. Přiblížilo se to až k rohu protějšího domu. Ozývaly se žalostné steny, skoro až pláč. Pak to náhle zmizelo do temné uličky na-proti.

Do rána se mu nepodařilo usnout. Odkudsi se dlouho ozýval zoufalý nářek. Pak slyšel hlasité hovory ze vzdálených domů. Když usínal, mlžným ránem se rozléhal usedavý ženský pláč.

V

Probudil se v prázdné, prochládlé ložnici až někdy uprostřed dne. Rychle přes sebe přehodil kožešinou vestu a vyšel do předsíně. Dům byl tichý a evidentně nevytopený. Že by matka ještě spala? Že by otec dnes odešel bez něho?

Spatřil Adama, jak se tiskne na zavřené dveře rodičovské ložnice.

„Pořád mi nevěříš, Jene?“ ozvalo se za nimi tlumeně.

„Heleno, uklidni se, uvidíš, že se to vysvětlí,“ ozval se otec.

„Viděla jsem je,“ zvýšila matka plačtivý hlas. „Viděla jsem ty děti vracet se ke svým matkám!“

„Povídají tam celou dobu,“ zašeptal Adam a přitiskl si noční košili na ramínka. „Nemáme snídani.“

Samuel vzal bratříčka za ruku a odvedl ho do kuchyně, kde ihned zatopil, dal ohřát vodu a připravil na stůl chléb a uzeného lososa.

Zatímco tiše jedli, v ložnici se strhla hádka. Samuel znechuceně odhodil sousto na stůl a vydal se tam.

Několikrát zaklepal.

„Co se děje?“ zeptal se příkře, jakmile otec konečně otevřel.

Matka sebou trhla, ale dál seděla na lůžku a nepřítomně se dívala před sebe.

„Teď ne, Samueli, vidíš, že matce není dobře,“ odbyl ho otec.

„Ne, já chci vědět, co se to děje! Proč dnes nejsme na *Větru*? Proč matka pláče? Proč tu do rána sousedé křičeli?!“

Jak to Samuel dořekl, Helena se svinula s pláčem na lůžko. Jan mladíka vystrkal ze dveří a zavřel za sebou.

„Co se to s matkou děje?“ pokračoval Samuel tišeji. „Co je s ní?“

Otec ho vedl dál od ložnice, zastavil se až v kuchyni.

„Onemocnělo... a zemřelo tu pár sousedů, a lidé jsou hodně vystrašení. Tvá matka si přeje ihned odjet –“

„To nemůžete myslet vážně! Jsme tu sotva dva roky!“

„Samueli, přestaň!“ zařval Jan a Adam se u stolu rozplakal.

„Ne, přestanu, až mi konečně řeknete proč! Proč chcete zase odjet? A *kam*?“

Jan vzal Samuela za ramena velikýma rukama.

„Poslyš, synu,“ promluvil už svým obvyklým mírným hlasem, „tvá matka je nemocná a leccos ji rozruší, potřebuje klid, to víš. Mívá ty své úzkosti, že ji někdo sleduje, nebo že ji tu nebo támhle sousedé nemají rádi. A tady si právě teď ukazuje každý na kdekoho. Dovedeš snad pochopit, že je lepší ji ještě více nerozrušovat a dělat,